

ĐỀ VĂN BIỂU CẢM VÀ CÁCH LÀM BÀI VĂN BIỂU CẢM

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Nắm được kiểu đề văn biểu cảm.
- Nắm được các bước làm bài văn biểu cảm.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

1. SGK nêu các đề văn biểu cảm trong dạng cô đọng nhất. Trong thực tế đề ra có thể nêu thêm tình huống cụ thể để HS dễ hình dung, song thực chất không thay đổi.

2. Viết văn biểu cảm là yêu cầu mới chưa có trong các kiểu bài tập làm văn trước đây, GV cũng chưa quen thuộc. Trong quá trình dạy kiểu văn bản này, GV nên chú ý sưu tầm trong sách, báo các đoạn văn, bài văn biểu cảm để làm tư liệu tham khảo.

3. Đối với đề bài : *Cảm nghĩ về nụ cười của mẹ*, GV dựa vào gợi ý của SGK để gợi ý thêm cho HS tìm ý, ghi lên bảng, có thể lúc đầu còn lộn xộn, sau đó sắp xếp lại theo một thứ tự hợp lí thành dàn bài.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1. Nêu câu hỏi để HS nhận xét về đề văn biểu cảm.

GV đọc các đề văn ở trang 88, SGK và nêu câu hỏi : Đối tượng biểu cảm và tình cảm cần biểu hiện trong đề văn là gì ?

(Chú ý các từ ngữ : *cảm nghĩ, vui buồn, em yêu*.)

Hoạt động 2. Tìm hiểu cách làm bài văn biểu cảm.

Bước 1 : Chép đề văn ở mục 2, trang 88, SGK lên bảng và nêu câu hỏi tìm hiểu đề : Đề yêu cầu phát biểu cảm nghĩ về cái gì ?

Đề yêu cầu phát biểu cảm xúc và suy nghĩ về nụ cười của mẹ.

Bước 2 : Tìm ý.

Dựa vào gợi ý trong SGK để nêu câu hỏi cho HS trả lời.

Bước 3 : Lập dàn bài.

GV có thể lập dàn bài riêng của mình ; cũng có thể tham khảo dàn bài sau để hướng dẫn cho HS :

a) *Mở bài* : Nêu cảm xúc đối với nụ cười của mẹ : nụ cười ám lòng.

b) *Thân bài* : Nêu các biểu hiện, sắc thái nụ cười của mẹ.

- Nụ cười vui, thương yêu.

- Nụ cười khuyến khích.

- Nụ cười an ủi.

- Những khi vắng nụ cười của mẹ.

c) *Kết bài* : Lòng yêu thương và kính trọng mẹ.

Bước 4 : Viết bài.

Căn cứ vào dàn bài, GV gợi cho HS viết một vài đoạn văn, như Mở bài, một vài ý Thân bài và Kết bài. GV có thể viết sẵn một vài đoạn cho HS tham khảo ; không cần nhiều, cốt cho HS hình dung đủ các bước. Sau đó cho học phần Ghi nhớ.

Hoạt động 3. Hướng dẫn HS luyện tập.

Để củng cố bài học, cho HS đọc bài văn mẫu của Mai Văn Tạo, trang 89 – 90, SGK.

Bài văn thổ lộ tình cảm tha thiết đối với quê hương An Giang. Đáng chú ý ở bài này là những câu biểu cảm trực tiếp rất tha thiết. Cho HS lập dàn bài của bài này theo gợi ý sau :

a) *Mở bài* : Giới thiệu tình yêu quê hương An Giang.

b) *Thân bài* : Biểu hiện tình yêu mến quê hương :

- Tình yêu quê từ tuổi thơ.

- Tình yêu quê hương trong chiến đấu và những tấm gương yêu nước.

c) *Kết bài* : Tình yêu quê hương với nhận thức của người từng trải, trưởng thành.